

บทบาทและนโยบายของรัฐบาล

เนื่องจากนโยบายการค้าของประเทศไทย รัฐบาลได้ยึดถือนโยบายการค้าเสรี โดยให้เอกชนเป็นผู้ประกอบกิจการค้าทั้งสิ้นรวมทั้งกิจการที่เกี่ยวกับการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ รัฐบาลจึงมีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้าออกในแง่ของการกำหนดนโยบาย วางแผนและให้บริการต่าง ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมแก่ธุรกิจ การพาณิชย์ให้ประสบผลสำเร็จในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศให้ได้มากที่สุด

ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ระยะที่ ๑-๔ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญของสินค้าประมง โดยเน้นทางด้านผลผลิต จะเห็นได้จากในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ ได้มีบทบาททางด้าน การเพิ่มผลผลิตและการจัดการทรัพยากรประมงเป็นส่วนใหญ่ สำหรับช่วงแผนพัฒนาฯ ระยะที่ ๓-๔ นอกจากนโยบายด้านการเพิ่มผลผลิตแล้วยังมีบทบาททางด้านปรับปรุงส่งเสริม คุณภาพผลผลิต และในแผนพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ได้มุ่งส่งเสริม การพัฒนาประมงชายฝั่งน้ำจืด และการประมงระหว่างประเทศโดยมีข้อตกลงร่วมกันด้วย

ส่วนบทบาทและนโยบายของรัฐบาลทางด้านการค้า ส่งเสริมการส่งออกโดยทั่วไปนั้น รัฐบาลได้เริ่มมีบทบาทที่เห็นเด่นชัดในช่วงแผนพัฒนาฯ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ โดยได้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการส่งออก เนื่องจากในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓, ๔ อัตราการขยายตัวของ การส่งออกสูงเกินเป้าหมาย ดังนั้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๔ จึงได้วางนโยบายหลักทางด้านการค้า ส่งออก ได้แก่ การส่งเสริมให้การส่งออกขยายตัวทั้ง ด้านปริมาณ ตลอดจนรับซื้อและเพิ่มชนิดของสินค้า นอกจากนี้ ได้วางแผนการผลิตเพื่อ ทดแทนการนำเข้าเพื่อแก้ปัญหาการขาดดุลการค้า ปรับปรุงระบบการให้บริการและความ สะดวกทางด้านบริการพาณิชย์เพื่อส่งเสริมการส่งออก ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือทาง เศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ โดยได้กำหนดเป้าหมายการค้าส่งออกให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว รัฐบาลจะจัดให้มีองค์การ รับผิดชอบในการวางแผนการค้าส่งออกและประสานงานระหว่างรัฐกับเอกชน นอกจากนี้

จะส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมการส่งออก เช่น ท่าเรือ
น้ำลึก กำหนดเขตการผลิตเพื่อการส่งออกโดยเฉพาะ เป็นต้น

บทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมผลิตผลประมงเพื่อการส่งออก เริ่มต้นจากการ
ส่งเสริมทางด้านการผลิตและพัฒนาไปสู่การสนับสนุนด้านการส่งออกดังต่อไปนี้ :-

ก. กฎหมาย

๑. การสงวนอาชีพประมงทะเลไว้สำหรับคนไทย โดยพระราชบัญญัติว่าด้วย
สิทธิการประมง พ.ศ. ๒๔๘๒ กำหนดให้ผู้มีสิทธิทำการประมงไค้จะต้องมีสัญชาติไทย หาก
เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน หุนของหุ้นส่วนนั้น ร้อยละ ๗๐ ต้องเป็นของผู้ที่ถือสัญชาติไทย

๒. ควบคุมการทำประมงเพื่อการรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ ตามพระราชบัญญัติ
การประมง พ.ศ. ๒๔๘๐ เน้นทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยกำหนดข้อห้ามการ
จับสัตว์น้ำ กำหนดเครื่องมือและวิธีการประมง ตลอดจนบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนการจับสัตว์น้ำ
หรือการใช้เครื่องมือที่ไม่เหมาะสม

๓. การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยกำหนดให้การประมงในบ่อ
เลี้ยงสัตว์น้ำไม่ต้องขออนุญาต และไม่ต้องเสียเงินอากรตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๘๐
นอกจากนี้ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๘)
ได้วางโครงการทดลองและส่งเสริมการประมงทะเล การประมงน้ำจืดและน้ำกร่อย และ
โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔) ได้
มีการเพาะพันธุ์ปลาต่าง ๆ เพื่อขยายการเพาะเลี้ยง ส่วนในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓
รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของผลิตผลประมงบางชนิด ไค้แก่ กุ้งแช่เย็น ซึ่งนำรายได้
จากการส่งออกให้แก่ประเทศมากขึ้นทุกปี จึงได้บรรจุโครงการเพิ่มผลิตกุ้งไว้ ในแผน
ระยะที่ ๓ และได้ให้ความสำคัญต่อเนื่อง โดยจัดกุ้งไว้เป็นสินค้าเกษตรที่มีจุดทางการ
ส่งออกในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๔

๔. การควบคุมกลไกตลาดสัตว์น้ำ รัฐบาลได้เริ่มเข้ามาควบคุมกลไกการ
ตลาดสัตว์น้ำ โดยการออกพระราชบัญญัติจกัระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. ๒๔๘๖ ขึ้น
ในการนี้ ได้มีการจัดตั้งองค์การสหภาพปลาและจัดสร้างสะพานปลาขึ้นที่กรุงเทพฯ และ
สมุทรสาคร เพื่อเป็นตลาดกลางประมวลรายสินค้าสัตว์น้ำ

พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้องค์การสะพานปลาควบคุมและอำนวยความสะดวกการบริหารกิจการแพปลา การขนส่งและกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการแพปลา สำหรับกิจการแพปลาตามพระราชบัญญัติกำหนดกขอบเขตการค้าเป็นกิจการให้เป็นตัวแทนท่าการขายสินค้าสดคั่วของผู้อื่นโดยวิธีขายทอดตลาด และกำหนดให้แพปลาเรียกเก็บค่านายหน้าจากชาวประมงได้ไม่เกินร้อยละ ๒ ของราคาสัตว์น้ำที่ขายได้

ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลาฉบับนี้ รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการตลาดโดยควบคุมการขายส่ง การประกอบธุรกิจแพปลาและสะพานปลาอย่างสมบูรณ์ แต่มีได้เข้ามาแทรกแซงตลาดในด้านการกำหนดราคาซื้อ - ขาย หรือปริมาณการจำหน่ายแต่อย่างใด

ข. การส่งเสริมการลงทุน

๑. การส่งเสริมอุตสาหกรรมประมงน้ำลึก รัฐบาลได้เริ่มให้การส่งเสริมการประมงน้ำลึก โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยกำหนดเงื่อนไขให้มีขนาดของเรือไม่น้อยกว่าสามสิบตันกรอส และต้องทำการจับปลาน้ำเค็มในระดัมน้ำลึกไม่ต่ำกว่าสามสิบเมตร นอกจากนี้ยังต้องมีโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำบนบกในประเทศ และใช้เครื่องจักรกับเครื่องมือที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ การส่งเสริมในระยะแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้มีการทำการประมงน้ำลึกกันมากขึ้น เงื่อนไขและการให้การส่งเสริมดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายคราว ครั้งหลังสุดได้กำหนดเงื่อนไขให้มีขนาดของเรือตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป และต้องมีอุปกรณ์ประจำเรือคือ เรดาร์ วิทยุรับส่ง เครื่องหาฝูงปลา เครื่องวัดความลึกของน้ำทะเลด้วยคลื่นเสียง เครื่องถ่วง เครื่องทำความเย็นและห้องเย็นในเรือสำหรับเก็บปลา

๒. อุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ รัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาการพาณิชย์และบริการ เพื่อที่จะหารายได้เป็นเงินตราต่างประเทศให้มากขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายอัตราเพิ่มของการส่งออกไว้ประมาณร้อยละ ๗ ต่อปี โดยในระยะสั้นจะใช้มาตรการเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น และในขณะเดียวกันก็จะดำเนินโครงการเพื่อปรับระบบการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะตลาดในต่างประเทศ ในการนี้ ได้ให้การ

ส่งเสริมการลงทุนแก่อุตสาหกรรมและกิจการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์ประมง ซึ่งได้แก่อุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋องซึ่งส่วนหนึ่งจะจำหน่ายภายในประเทศก็มีจำนวนน้อยเพราะผู้บริโภคมีโอกาสซื้ออาหารทะเลสดได้ง่าย ส่วนใหญ่จะส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในการผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋องมี ๑๒ บริษัท (นับถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๑) มีกำลังผลิตอาหารทะเลชนิดต่าง ๆ บรรจุกระป๋องรวมกันประมาณปีละ ๒๐,๕๐๐ ตัน^๑

๓. อุตสาหกรรมผลิตน้ำแข็งเกล็ด น้ำแข็งเกล็ดเป็นปัจจัยหนึ่งสำหรับใช้ในกิจการประมง เนื่องจากน้ำแข็งเกล็ดมีลักษณะที่แน่นจับตัวปลาทำให้สามารถเก็บรักษาสัตว์น้ำทะเลให้มีคุณภาพดีและสกออยู่ได้ระยะเวลาาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้การส่งเสริมกิจการผลิตน้ำแข็งเกล็ดไปจำนวน ๔ ราย มีกำลังผลิตรวม ๖๘๓,๕๕๐ ตัน^๒ แต่โดยที่ความต้องการน้ำแข็งเพื่อใช้ในการประมงมีอยู่มากและจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งทะเลมีถึง ๒๒ จังหวัด จึงมีแนวโน้มที่จะขยายการผลิตในเขตจังหวัดชายทะเลต่าง ๆ เพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากน้ำแข็งเกล็ดมีข้อจำกัดในด้านการผลิตเมื่อเทียบกับน้ำแข็งของเปลือกที่จับเก็บรักษา และเรือประมงมักไม่มีที่จับเก็บน้ำแข็งเกล็ดเพื่อรักษาคุณภาพน้ำแข็งเกล็ดในปริมาณมากพอ จึงทำให้การลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ไม่ขยายตัวเท่าที่ควรและลดลงในระยะต่อมา

๔. กิจการห้องเย็น มีส่วนสำคัญในการส่งออกสินค้าจำพวกอาหารทะเลแช่แข็ง ห้องเย็นที่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ สมุทรปราการและสมุทรสาคร ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อการส่งออกและรับฝากแช่แข็ง ส่วนที่ตั้งตามจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาคก็เพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ หรือเพื่อเก็บรักษาสัตว์น้ำแล้วส่งให้ห้องเย็นในกรุงเทพฯ อีกทอดหนึ่ง จำนวนห้องเย็นที่ได้รับการส่งเสริมมีทั้งหมด ๖๕ ราย ความจุทั้งหมดรวม ๖๑,๕๐๐ ตัน^๓

๑. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักงาน. รายงานประจำปี ๒๕๒๒ การส่งเสริมการลงทุน. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มาร์เก็ตติ้งมีเดีย, ๒๕๒๒), หน้า ๔๔

๒. เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖๑

๓. เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๐

ค. การประมงร่วมกับต่างประเทศ

ในปลาย พ.ศ. ๒๕๒๐ คณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาผลกระทบของเขตเศรษฐกิจจำเพาะต่อการพัฒนาและการบริหารทรัพยากรทางทะเลของประเทศไทย เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับคณะผู้เชี่ยวชาญระดับสูงจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ซึ่งผลจากการศึกษาสรุปได้ว่าแนวโน้มการจับสัตว์น้ำของไทยจะมีแนวโน้มที่ลดลง เนื่องจากการไม่ควบคุมการจับสัตว์น้ำของอุตสาหกรรมประมงให้พอเหมาะแก่ทรัพยากรที่มีอยู่ และจากการขยายเขตน่านน้ำของประเทศเพื่อนบ้านจะมีผลทำให้แหล่งประมงของไทยแคบลง ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีอยู่จะยิ่งเสื่อมโทรมลงเร็วยิ่งขึ้น มาตรการอันหนึ่งซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้เสนอแนะคือ การตกลงทำการประมงร่วมกับรัฐชายฝั่งเพื่อนบ้าน

๑. ประเทศบังคลาเทศ

รัฐบาลไทยได้เริ่มทำการเจรจาตกลงในการขอสิทธิเข้าทำการประมงในเขตน่านน้ำของบังคลาเทศ และได้ลงนามใน "ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการประมง" กับรัฐบาลบังคลาเทศเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๑ ซึ่งสาระสำคัญของข้อตกลงฉบับนี้มีดังนี้

- ๑) รัฐบาลบังคลาเทศได้อนุญาตให้รัฐบาลไทยหรือผู้แทนและ/หรือเอกชนเข้าไปทำการจับสัตว์น้ำในบริเวณอ่าวเบงกอลภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะที่ทางการบังคลาเทศประกาศขยายเป็น ๒๐๐ ไมล์ทะเล ความประกาศของกระทรวงต่างประเทศของบังคลาเทศ เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๑๓ โดยมีเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในท้ายข้อตกลงฉบับนี้ และรัฐบาลบังคลาเทศจะเป็นผู้กำหนดจำนวนสัตว์น้ำที่จะจับเป็นรายปี
- ๒) รัฐบาลของประเทศทั้งสองจะส่งเสริมให้มีการตั้งบริษัทในรูปแบบลงทุนร่วมกันขึ้นในบังคลาเทศ โดยจกทะเบียนตามกฎหมายของบังคลาเทศและบริษัทนี้จะเริ่มดำเนินการได้ภายหลังจากที่ได้รขออนุญาตจากรัฐบาลบังคลาเทศเรียบร้อยแล้ว โดยต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขในท้ายข้อตกลงฉบับนี้
- ๓) รัฐบาลของประเทศทั้งสองตกลงตั้งคณะกรรมการระดับรัฐมนตรี เพื่อทำการพิจารณาและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของข้อตกลงนี้ และแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

เงื่อนไขท้ายข้อตกลงที่สำคัญของสรุปได้ดังนี้

๑. บริษัทร่วมทุนที่จัดตั้งขึ้นต้องมีหุ้นส่วนที่เป็นของคนบังคลาเทศ และคนไทยในอัตราส่วน ๕๑ ต่อ ๔๙ ตามลำดับ
๒. ในส่วนที่เป็นเงินตราต่างประเทศของบริษัทร่วมทุนดังกล่าวฝ่ายไทยจะเป็นผู้จัดหา
๓. ข้อกำหนดกวดออกเงิน เงื่อนไขในการกู้เงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศและระยะเวลาที่กู้ยืมเงินเชื่อจากผู้ขายสินค้าของบริษัทร่วมทุนนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลบังคลาเทศเสียก่อน
๔. เรือประมงของบริษัทร่วมทุนนี้จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยกระทรวงการทำเรือ การเดินเรือ และการขนส่งทางน้ำของบังคลาเทศตามกฎหมายและระเบียบที่ใช้อยู่ในบังคลาเทศ
๕. ราคานำเข้าของเรือประมง เครื่องมือประมง โรงงานทำความเย็นและแบริสภาพ จะต้องอยู่ในระดับที่หักเทียบกับนานาประเทศและราคานี้จะต้องได้รับการตรวจสอบจากกรมศุลกากร และกระทรวงเกษตรและการปศุสัตว์ของบังคลาเทศ
๖. บังคลาเทศจะไม่จำกัดการส่งเงินปันผลหลังหักภาษีที่บริษัทร่วมทุนจ่ายให้หุ้นส่วนฝ่ายไทยออกนอกประเทศ
๗. เงินลงทุนที่เป็นเงินตราต่างประเทศจะได้รับอนุญาตส่งคืนกลับได้ภายในระยะเวลา ๑๐ ปี เท่ากับเงินที่ไถ่ลงทุนไปในครั้งแรก
๘. เงินกำไรและเงินที่บริษัทลงทุนร่วมลงทุนต่อโดยได้รับอนุมัติจากรัฐบาลบังคลาเทศนั้น จะได้รับการปฏิบัติเสมือนว่าเป็นการลงทุนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเงินกลับ
๙. ในกรณีที่บังคลาเทศมีความจำเป็นต้องโอนกิจการของบริษัทร่วมทุนนี้เป็นของรัฐ ทางรัฐบาลบังคลาเทศจะชดเชยค่าเสียหายให้แก่หุ้นส่วนฝ่ายไทยอย่างยุติธรรมภายในระยะเวลาอันสมควรในรูปแบบเงินตราต่างประเทศที่สามารถเปลี่ยนสกุลได้อย่างเสรี
๑๐. สัตว์น้ำที่จับได้โดยเรือของบริษัทร่วมทุนนี้ จะนำไปที่ท่าเรือของบังคลาเทศเพื่อทำการตรวจสอบและจัดการด้านพิธีการศุลกากรเพื่อการส่งออก เมื่อตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว สัตว์น้ำเหล่านี้จะส่งไปที่โคกโก

๑๑. บริษัทร่วมทุนนี้จะขายสัตว์น้ำที่จับได้ส่วนหนึ่งให้กับตลาดภายในประเทศของบังคลาเทศเมื่อจำเป็น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ

๑๒. ราคาส่งออกสัตว์น้ำที่จับได้จะต้องอยู่ในระดับที่แข่งขันกับต่างประเทศได้ และจะต้องได้รับการตรวจสอบจากกรมศุลกากรของบังคลาเทศและมูลค่าการส่งออกจะต้องได้รับการชำระในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศที่สามารถเปลี่ยนสกุลไทยได้อย่างเสรี

๑๓. กำนันคนงานประจำเรือจะให้มีคนงานประจำเรือที่เป็นชาวบังคลาเทศดังนี้

ร้อยละ ๑๐ ในปีแรก

ร้อยละ ๒๐ ภายใน ๒ ปี

ร้อยละ ๓๐ ภายใน ๓ ปี

ร้อยละ ๔๐ ภายใน ๔ ปี

ร้อยละ ๕๐ ภายใน ๕ ปี

๑๔. บริษัทร่วมทุนนี้จะได้รับอนุญาตให้เช่าเรือประมงจากแหล่งใดก็ได้ แต่ระยะเวลาและเงื่อนไขในข้อตกลงการเช่า จำนวนเรือ และขนาดระหว่างเรือจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลบังคลาเทศ และเรือแต่ละลำจะต้องมีขนาดไม่ต่ำกว่า ๔๐ กรอสตัน

๑๕. บริษัทร่วมทุนจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่ในบังคลาเทศ และจะต้องปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติทางการค้าที่ปฏิบัติกันระหว่างประเทศ และตามคำสั่งที่คณะกรรมการร่วมระดับรัฐมนตรีกำหนด

๑๖. บริษัทร่วมทุนนี้ จะจัดทำรายงานประจำเที่ยวเกี่ยวกับปริมาณ ชนิดของสัตว์น้ำที่จับได้และอื่น ๆ ส่งให้รัฐบาลของประเทศผู้สัญญาในรูปแบบที่จะตกลงร่วมกันต่อไป

๑๗. ในกรณีที่มีการละเมิดเงื่อนไขข้อตกลง กฎหมายและระเบียบที่ใช้ในบังคลาเทศ รัฐบาลประเทศใดประเทศหนึ่งจะต้องแจ้งคณะกรรมการร่วมระดับรัฐมนตรีเพื่อทำการไต่สวนคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องและดำเนินการตามความเหมาะสม แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายเพื่อพิจารณาอนุญาตบริษัทลงทุนร่วมให้ทำการจับสัตว์น้ำในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของบังคลาเทศนั้น ขึ้นอยู่กับรัฐบาลบังคลาเทศ ถ้ามีการร้องการอนุญาตให้ทำการประมงต่อไป บริษัทจะได้รับการอนุญาตให้จดทะเบียนยกเลิกบริษัทตามกฎหมายของบังคลาเทศ ส่วนของผู้ถือหุ้นของหุ้นส่วนฝ่ายไทยจะได้รับการอนุญาตให้นำกลับคืนได้ในรูปเงินตราต่างประเทศที่แปลงค่าได้อย่างเสรีตามระเบียบการควบคุมการ परिवรรคเงินตราที่ใช้อยู่ในเวลานั้น ในเวลาอันควร

หลังจากการลงนามในข้อตกลงร่วมมือทางด้านการประมงดังกล่าวแล้วเป็นเวลา
อีกร่วมปีกว่าที่บังคลาเทศจะตกลงยินยอมให้เรือประมงไทยเข้าไปจับสัตว์น้ำ และอนุญาต
เป็นระยะเวลา ๑ ปี หลังจากนั้นจะมีการเจรจาต่ออายุสัญญาใหม่เป็นระยะ ๆ ซึ่งเป็นที่
น่าสังเกตว่าการเจรจาต่ออายุสัญญาใหม่แต่ละครั้งใช้เวลานานมาก และมีปัญหาเกี่ยวกับการ
การปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงของทั้งสองประเทศอยู่เสมอ

๒. ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

การตกลงเข้าทำการประมงร่วมกันในน่านน้ำของประเทศจีน เป็นการ
ตกลงในระดับเอกชน ซึ่งได้แก่บริษัทมหานครการประมง จำกัด การเข้าทำการประมงใน
เขตน่านน้ำทะเลจีน มีว่าประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่เข้าไปบุกเบิกด้านอุตสาหกรรม
ประมงร่วมกับจีน เนื่องจากยังไม่มีประเทศใดกล้าเข้าไปทำการประมงในประเทศ
สาธารณรัฐประชาชนจีนเลย ในระยะแรกนั้นจีนได้ตกลงให้เรือของฝ่ายไทยเข้าไปทำการ
ประมงในน่านน้ำ ๒ ลำ ความสัญญาข้อตกลงที่ทำไว้กับฝ่ายเอกชนของไทย และได้พิจารณา
เพิ่มจำนวนเรือของไทยอีกเป็นจำนวน ๒๐ ลำ โดยกำหนดระยะเวลาทดลอง ๖ เดือน หาก
การทำการประมงร่วมเป็นไปด้วยดีก็จะมีการพิจารณาเพิ่มจำนวนเรืออีก สำหรับเรือที่เข้า
ไปทำการจับปลาที่กำหนดกระวางบรรทุกั้งแต่ ๔๐ ตันขึ้นไป และค่าสังเคือง ๔๕๐ แร่งมา
ขึ้นไป ส่วนข้อตกลงที่สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ทำกับบริษัท มหานครการประมง จำกัด มี
ทั้งหมด ๑๔ ข้อ สำคัญได้แก่ เรือประมงไทยมี ๒๓ คน ฝ่ายจีน ๓ คน เรือที่เข้า
ไปจับปลาจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายของจีน ฝ่ายจีนจะจัดเรือขนาน้ำมัน น้ำแข็ง ห้องเย็น
ห้องเก็บของ น้ำและอาหารให้ ฝ่ายไทยเตรียมเฉพาะเครื่องมือการจับปลาและอะไหล่
เท่านั้น เรือที่ไปจับปลาในน่านน้ำจีนและจะนำปลาไปขายที่ฮ่องกงจะต้องเสียภาษีขาออก
ร้อยละ ๓ ส่วนจำนวนสัตว์น้ำที่ขายได้ไม่ว่าจะในประเทศจีนหรือฮ่องกง เมื่อหักค่าใช้จ่าย
ทุกอย่างแล้ว ฝ่ายจีนจะไ้ร้อยละ ๓๐ และฝ่ายไทยไ้ร้อยละ ๗๐

ในการทำประมงร่วมระหว่างภาคเอกชนของไทยกับสาธารณรัฐ-
ประชาชนจีนนี้ รัฐบาลจะไม่เข้าไปดำเนินการติดต่อตกลงร่วมในระดับรัฐบาล เนื่องจาก
เห็นว่าภาคเอกชนทำได้ก็อยู่แล้ว แต่หากต่อไปมีผู้สนใจจะเข้าทำการประมงร่วมกับจีน
มากขึ้น รัฐบาลก็อาจดำเนินการเจรจาต่อไป

๓. ประเทศอินโดนีเซีย

แหล่งทำการประมงอีกแห่งที่ชาวประมงไทยสนใจที่จะร่วมทำการประมง คือ บริเวณน่านน้ำของอินโดนีเซีย แต่การเจรจาเพื่อทำความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย และอินโดนีเซียเท่าที่ผ่านมาแล้วนั้นยังไม่บรรลุผลสำเร็จ แม้ว่ารัฐบาลไทยจะไต่พยายาม ทายทามและให้ความร่วมมือต่าง ๆ ถึงขั้นส่งเรือสำรวจประมงของไทยไปช่วยในการสำรวจ ทรพยากรสัตว์น้ำให้แล้วก็ตาม บทบาทของอินโดนีเซียในด้านการปกป้องรักษาผลประโยชน์ ใน การพัฒนาการประมงไกลฝั่งค่อนข้างเข้มงวด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประสบการณ์จากการ ร่วมมือในการทำการประมงร่วมกับญี่ปุ่น จากความตกลงชั่วคราวระหว่างรัฐบาลอินโดนีเซีย และสหพันธ์สหกรณ์ประมงแห่งชาติของญี่ปุ่น และสหพันธ์สหกรณ์ชาวประมงหนุ่มญี่ปุ่น ใน ระหว่างปี ๒๕๑๑-๒๕๑๔ ซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียได้รับผลประโยชน์จากความตกลงนี้ไม่ถึง ๒๐๐ ล้านบาท เมื่อความตกลงชั่วคราวหมดอายุลง อินโดนีเซียได้ทำสัญญาใหม่ในรูปของ เอกชนต่อเอกชน คือ เปลี่ยนจากรัฐบาลอินโดนีเซียเป็นองค์การประมงของรัฐ ซึ่งผลการ ดำเนินงานตามสัญญาใหม่ก็ยังไม่เป็นที่พอใจแก่ฝ่ายอินโดนีเซีย เนื่องจากมีปัญหาอื่น ๆ มาก มาย ถึงแม้อินโดนีเซียจะได้รับส่วนแบ่งจากผลกำไรร้อยละ ๔๐ ก็ตาม

นอกจากญี่ปุ่นแล้ว อินโดนีเซียยังมีการเจรจาหรือทำความตกลงกับ ประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการประมงอยู่หลายรูปแบบ คือ

๑) การตกลงในหลักการด้านการร่วมมือทางการประมงกับเกาหลีใต้
 ๒) การเจรจาระหว่างอินโดนีเซียกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เพื่ออนุญาตให้ชาวประมงของประเทศดังกล่าวคงใช้สิทธิตั้งเค็มทำการประมงได้ ต่อไปในน่านน้ำต่อเนื่องที่จะกลายเป็นน่านน้ำของอินโดนีเซีย ตามการประชุมกฎหมายทะเล ระหว่างประเทศ

๓) การเจรจากับออสเตรเลีย เพื่อให้ชาวประมงพื้นบ้านของอินโดนีเซีย คงมีสิทธิทำการประมงในแหล่งตั้งเค็มที่กลายเป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของออสเตรเลีย

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลทราบว่าการเจรจาประมงของไทยในน่านน้ำ ของอินโดนีเซียก่อนการประกาศเขตน่านน้ำเศรษฐกิจจำเพาะอาจจะได้หรือไม่ก็ได้สิทธิประมง ตั้งเค็ม จึงเสนอขอรับสัมปทานในการทำประมงในรูปของข้อตกลงร่วมมือทำการประมงใน น่านน้ำอินโดนีเซีย สำหรับอินโดนีเซียนั้นยินดีจะร่วมมือกับไทยภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย

การลงทุนจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๐ ของอินโดนีเซียซึ่งผู้ได้รับอนุญาตต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอินโดนีเซียทุกประการ ทั้งนี้ การเจรจาตกลงที่จะทำการประมงร่วมกับอินโดนีเซียของรัฐบาลไทย นำที่จะประสมผลสำเร็จหากประเทศไทยยินยอมที่จะดำเนินการภายใต้กฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศของอินโดนีเซีย และภายใต้ผลประโยชน์ที่เป็นที่ยินยอมพร้อมใจของทั้งสองฝ่าย

การประมงร่วมระหว่างไทยกับประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีการประมงร่วมกับประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นการตกลงร่วมระหว่างเอกชนของทั้งสองประเทศ ภายใต้กฎหมายของรัฐบาลอินเดียทุกประการ สำหรับฝ่ายไทยได้แก่ บริษัท ไทยมารีนโปรดักส์ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีช่องทางที่จะทำการประมงร่วมกับประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ อาทิเช่น ประเทศมาเลเซีย ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นต้น

ง. การส่งเสริมกิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศ

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศกำหนดให้กิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศเป็นกิจการที่อาจจะได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา เนื่องจากกิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศนอกจากจะช่วยส่งเสริมการส่งสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศออกไปจำหน่ายต่างประเทศแล้ว ยังจะช่วยในการหาตลาดให้กับสินค้าที่ผู้ผลิตไม่สามารถหาตลาดต่างประเทศหรือทำการส่งออกได้เองด้วยและยังช่วยสนับสนุนให้บริษัทของคนไทยสามารถพัฒนาความชำนาญด้านนี้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการส่งออกของประเทศ และจะเป็นผลดีต่อเนื่องไปถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตในประเทศ และลดอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการค้าของบริษัทต่างประเทศได้มาก ผู้ได้รับการส่งเสริมในกิจการนี้มี ๑๔ ราย แต่เบิกดำเนินการไปแล้ว ๕ ราย ดังนี้

บริษัท	วันเปิดดำเนินการ
๑. บริษัท คำสาถลซีเมนต์ไทย จำกัด	๕ มกราคม ๒๕๒๒
๒. บริษัท เท็กซิปอร์ต อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	๒ มกราคม ๒๕๒๒
๓. บริษัท บางกอกยูนิเวอร์แซลเทรคกิ้ง จำกัด	๑ กรกฎาคม ๒๕๒๒
๔. บริษัท เอส.เอ็ม.อินเตอร์เนชั่นแนลเทรคกิ้ง จำกัด	๔ มีนาคม ๒๕๒๓
๕. บริษัท ยู.เอ็ม.ซี.อินเตอร์เนชั่นแนลคอร์ปอเรชั่น จำกัด	-
๖. บริษัท ไทยพัฒนาการค้าสาถล จำกัด	๓๑ มกราคม ๒๕๒๓
๗. บริษัท อโศกอินเตอร์เนชั่นแนลเทรคกิ้ง จำกัด	-
๘. บริษัท ฟรีเมียร์สเปสเซียรตี้ จำกัด	-
๙. บริษัท ซี.พี.อินเตอร์เทรค จำกัด	-
๑๐. บริษัท มิสอินเตอร์เนชั่นแนลเอ็กซ์พอร์ต จำกัด	-
๑๑. บริษัท แมสโกอินเตอร์เนชั่นแนลคอร์ปอเรชั่น จำกัด	-
๑๒. บริษัท เรนโบว์อินเตอร์เนชั่นแนลเทรคกิ้ง จำกัด	-
๑๓. บริษัท มานูครองการค้า จำกัด	-
๑๔. บริษัท รีเวอร์ไทยอินเตอร์เนชั่นแนลคอร์ปอเรชั่น จำกัด	-

สิทธิประโยชน์ที่ผู้ได้รับการส่งเสริมกิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศได้รับ มีดังนี้

๑. การยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ผลิตผสม หรือประกอบผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์บริษัทการค้าระหว่างประเทศส่งออก และในกรณีที่บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมซื้อวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ผลิตหรือมีกำเนิดในราชอาณาจักร ให้ผู้ขายของดังกล่าวให้บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นภาษีการค้าสำหรับของนั้น

๒. การยกเว้นภาษีการค้าให้แก่ผู้ผลิตที่จำหน่ายสินค้าสำหรับส่งออกให้แก่บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริม

๓. การยกเว้นภาษีการค้า ค่านายหน้า และค่าธรรมเนียมในการส่งออกให้แก่บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริม

๔. การยกเว้นภาษีการค้าให้แก่ผู้รับจ้างทำของสำหรับของที่ส่งออกให้แก่
บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริม

๕. การให้นำเงินภาษีเงินได้ที่สำนักงานสาขาได้ชำระแล้วในต่างประเทศ
มาหักออกจากยอดภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะต้องชำระในประเทศ

๖. การหักค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับการโฆษณาหรือการออกไปหาตลาด
ต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลในปีใด ให้หักได้สองเท่าของ
จำนวนที่บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมได้จ่ายไปในปีนั้นเป็นเวลา ๕ ปี
 ทั้งนี้ ให้รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสำนักงานสาขาในต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายในการ
ปฏิบัติงานของสำนักงานสาขาในต่างประเทศ และการจัดส่งผู้แทนทั้งที่เป็นกลุ่มหรือบุคคล
เกี่ยวไปหาตลาดหรือไปติดตามผลทางการค้าในต่างประเทศด้วย

๗. การได้รับความอนุเคราะห์ทางการเงินโดยมีเงื่อนไขผ่อนปรนพิเศษ
จากธนาคารแห่งประเทศไทย

๘. การได้รับอนุญาตให้มีบัญชีเงินฝากในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ

การให้การส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนใน
ช่วงก่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๔ มักจะเป็นทางด้านการเพิ่มผลผลิตประมง ดังเช่น
การให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมประมงน้ำลึก ตั้งแต่ช่วงปี ๒๕๑๓-๒๕๑๕ ส่วนอุตสาหกรรม
อื่นที่เกี่ยวข้องยังมีน้อยหลังจากนั้น ได้มีการส่งเสริมในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ
ส่งออกเพิ่มมากขึ้น เช่น อุตสาหกรรมห้องเย็น อุตสาหกรรมน้ำแข็งเกล็ด อุตสาหกรรม
อาหารทะเลบรรจุกระป๋อง สำหรับกิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศซึ่งทำหน้าที่ในการ
ส่งสินค้าออกจำหน่ายต่างประเทศโดยตรง สินค้าประเภทหนึ่งที่บริษัทการค้าระหว่าง
ประเทศทำการส่งออกได้มากก็คือ อาหารทะเลแช่แข็ง และอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง
 ทั้งนี้ จากผลการดำเนินงานของบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมซึ่งดำเนินการมาครบ ๑ ปี คือ
บริษัทค้าสากลซีเมนต์ไทย จำกัด และบริษัทเท็กซ์ปอร์คอินเตอร์เนชันแนล จำกัด สามารถ
ส่งออกในปี ๒๕๒๒ รวมกันเป็นมูลค่าถึง ๑,๑๕๕ ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่
คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม การได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการส่งออกผลผลิตประมง ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริม เช่น การยกเว้นภาษีการค้า สำหรับการส่งออก การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัตถุดิบจำเป็นในการผลิต ฯลฯ เฉพาะในช่วงระยะเวลาที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น หลังจากที่ยังคงส่งเสริมการลงทุนหมกอายุ ผู้ได้รับการส่งเสริมก็จะหมดสภาพการได้รับสิทธิพิเศษเหล่านี้

จ. การลดขั้นตอนการส่งออก

รัฐบาลได้สังเกตเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกของผู้ประกอบการส่งออก ส่วนหนึ่งนั้นมาจากความล่าช้าในค่าน้ำขึ้นค่าน้ำลงและพิธีการส่งออกของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการส่งออกขึ้นทำหน้าที่เร่งรัดการส่งออกแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคของผู้ส่งออก และรวมไปถึงการลดขั้นตอนและพิธีการส่งออกด้วย คณะกรรมการชุดดังกล่าวประกอบด้วยปลัดกระทรวงจากทุกกระทรวงเศรษฐกิจรวมทั้งผู้แทนจากสถาบันชั้นนำของภาคเอกชนเป็นกรรมการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน การดำเนินการของคณะกรรมการพัฒนาการส่งออกที่ผ่านมา มีรายละเอียดดังนี้

๑. การปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการส่งออก คณะกรรมการพัฒนาส่งออกได้ดำเนินการมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในค่าน้ำขึ้นค่าน้ำลงและพิธีการส่งออกทำการปรับปรุงและลดขั้นตอนการส่งออกดังนี้

กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) ได้ดำเนินการแก้ไขส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- ปรับปรุงแก้ไขเอกสารการส่งออกให้เป็นมาตรฐานสากลซึ่งจะอำนวยความสะดวกและมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น

- เพิ่มหน่วยงานที่ออกหนังสือรับรอง เพื่อรับรองสิทธิประโยชน์ในจุดส่งออกให้มากขึ้น นอกเหนือจากที่ทำอากาศยานคอนเมือง ทำอากาศยานเชียงใหม่และท่าเรือสาคูก็จะเพิ่มที่ทำเรือคลองเตยอีกแห่งหนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวกมากขึ้น

- ได้มีการผ่อนผันในการขอใบอนุญาตการส่งออก โดยไม่ต้องใช้เอกสารออฟแคร์คิกเป็นหลักฐานประกอบในขณะที่ยื่นขอใบอนุญาตให้สามารถนำเอกสารออฟแคร์คิกมาแสดงภายหลังได้

- มีการยกเลิกการควบคุมสินค้าหลายรายการ และลดขั้นตอนศุลกากรมอบหมายให้กรมศุลกากรดำเนินการแทนรวม ๒๓ รายการ ประมาณ ๕๐๐ ชนิดสินค้า

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ได้ดำเนินการปรับปรุงและลดขั้นตอนด้านพิธีการหลายด้าน คือ

- รวมขั้นตอนพิธีการส่งออกที่กองพิธีการศุลกากรจาก ๔ ขั้นตอนเหลือเพียง ๓ ขั้นตอน

- ตักประเภทและชนิดของสินค้าที่คงบ้านพิธีการที่กองป้องกันและปราบปรามเหลือเพียงร้อยละ ๒๕ ของจำนวนใบขนสินค้าทั้งหมด

- เพิ่มอัตราค่าส่งในการรับชำระอากรและลงนามในบัตรภาษีจากเดิมที่มีผู้มีอำนาจลงนามเพียง ๔ คน เป็น ๘ คน

- กระจายการปฏิบัติพิธีการที่กองตรวจ สินค้าชายอกที่ส่งออกโดยระบบคอนเทนเนอร์ไปตามเขตตรวจปล่อยสินค้า ซึ่งมี ๔ เขต ในบริเวณเขตคอนเทนเนอร์ขององค์การท่าเรือ พร้อมทั้งลดรายละเอียดในการลงบัญชีเหลือเพียงเท่าที่จำเป็น

จากการปรับปรุงดังกล่าวข้างต้นจะประหยัดเวลาได้ประมาณร้อยละ ๓๐ โดยเฉลี่ยในทุกประเภทและชนิดของสินค้า

นอกจากนี้ ในด้านเอกสารได้มีการปรับปรุงเอกสารส่งออกให้เป็นมาตรฐานสากลด้วย

กระทรวงสาธารณสุข (คณะกรรมการอาหารและยา) ได้ดำเนินการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารที่จะผลิตเพื่อการส่งออกโดยเฉพาะและกำลังดำเนินการแก้ไขกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตใช้ฉลากใหม่มีคอาหารกระป๋อง สำหรับอาหารกระป๋องที่ได้ทะเบียนตำรับอาหารไว้แล้วโดยไม่ต้องขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารใหม่อีก เพราะถือว่าฉลากไม่ใช่สาระสำคัญของทะเบียนตำรับอาหาร และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมทำให้การส่งออกคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และเป็นการลดต้นทุนการส่งออกอีกทางหนึ่งด้วย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) ได้ดำเนินการในการลดขั้นตอน โดยปรับปรุงวิธีการตรวจวิเคราะห์และออกใบอนุญาตสินค้าให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการพิจารณาปรับปรุงเพื่อลดขั้นตอนในการขอใบสุทธิ ฅป.๖๑ สำหรับกรณีสินค้า No Payment ที่ไม่ต้องมีการติดตามนำเข้าเงินตราต่างประเทศและพิจารณาขอมอบหมายให้กรมศุลกากรเป็นผู้ตรวจปล่อยในบางกรณีแล้ว

๒. การปรับปรุงเอกสารเพื่อการส่งออก คณะกรรมการพัฒนาการส่งออกได้ดำเนินการเพื่อให้มีการปรับปรุงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ คือ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย ให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานสากล ซึ่งในปัจจุบันเป็นระบบที่มีการใช้ในประเทศต่าง ๆ ประมาณ ๔๐ ประเทศ ทั้งในยุโรป อเมริกา และเอเชีย เอกสารการส่งออกที่ปรับปรุงมี ๕ แบบฟอร์มคือ

- ๑) เอกสารใบขนสินค้าออกของกรมศุลกากร
- ๒) เอกสารคำร้องขออนุญาตส่งออก (อ.๑) ของกรมการค้าต่างประเทศ
- ๓) เอกสารใบอนุญาตส่งออก (อ.๔) ของกรมการค้าต่างประเทศ
- ๔) เอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าของกรมการค้าต่างประเทศ
- ๕) เอกสารใบสุทธิ ฅป.๖๑ ของธนาคารแห่งประเทศไทย

การลดขั้นตอนการส่งออกและปรับปรุงระบบเอกสารใหม่ ทำให้สามารถลดความซ้ำซ้อนในการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพิธีการส่งออกถึงร้อยละ ๒๐ ของที่ปฏิบัติอยู่เดิม

๒. ประหยัดเวลาและลดภาระต่าง ๆ ของผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศ
๓. ลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการค้าระหว่างประเทศ และงบประมาณแผ่นดิน
๔. ลดต้นทุนการส่งออกโดยรวม ซึ่งจะ เป็นผลให้ผู้ประกอบการส่งออกของไทยสามารถแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทบาทในการส่งเสริมการส่งออกผลผลิตประมง

รัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการขายตัวของ การส่งออกผลผลิตประมง โดย
 กำหนดการเร่งรัดศูนย์กลางกิจกรรมของไทยที่ประจำอยู่ในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะ
 ตลาดสำคัญ ๆ อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศในยุโรปหาช่องทางที่จะขยายตลาด
 สินค้าอาหารทะเลทั้งด้านปริมาณและตลาดรับซื้อ ทั้งนี้ ได้มีการจัดให้มีการประชุมกลุ่ม
 ของทูตพาณิชย์ในประเทศที่อยู่ใกล้เคียงหรือภูมิภาคเดียวกันเพื่อความสะดวกและประหยัด
 ในการร่วมประสานงานในการวางแผนส่งเสริมการส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มี
 การส่งคณะผู้แทนไปทำการสำรวจตลาดทางบ้านประเทศสังคมนิยมยุโรป และประเทศ
 แถบตะวันออกกลางและส่งเสริมให้แต่ละเปลี่ยนแปลงและจัดงานแสดงสินค้า ตลอดจนเข้าร่วม
 ในงานแสดงสินค้านานาชาติที่ประเทศอื่นจัดขึ้น เช่นในปี ๒๕๒๒ เข้าร่วมงานดังต่อไปนี้

- งานแสดงสินค้านานาชาติ ณ ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๗
 ตุลาคม ๒๕๒๒
- งานแสดงสินค้าทั่วไปแห่งชาติแคนาดา ประจำปี ๒๕๒๒ ระหว่างวันที่ ๑๕
 สิงหาคม - ๕ กันยายน ๒๕๒๒
- งานแสดงสินค้านานาชาติประจำฤดูใบไม้ร่วง ณ แฟรงเฟิร์ต สหพันธ์
 สาธารณรัฐเยอรมัน ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๒
- งานแสดงอาหารของโลก ประจำปี ๒๕๒๒ ณ เมืองโคโลญจ์ สหพันธ์
 สาธารณรัฐเยอรมัน ระหว่างวันที่ ๔ - ๑๕ กันยายน ๒๕๒๒
- งานแสดงสินค้าจากห้าทวีปจากภาคไต้หวันทะเล ณ เมอร์ดิน สหพันธ์
 สาธารณรัฐเยอรมัน ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๓ กันยายน ๒๕๒๒

สำหรับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการส่งออก รัฐบาลได้ส่งเสริมการปรับปรุง
 คุณภาพและมาตรฐานผลผลิตประมงโดยติดต่อขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากประเทศ
 สหรัฐอเมริกาและขอผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินการฝึกอบรมเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพของสินค้า
 สัตว์น้ำและมาตรฐานการผลิตที่ประเทศไทย จัดส่งเจ้าหน้าที่จากประเทศไทยเข้ารับการ
 ฝึกอบรมที่สหรัฐอเมริกา เพื่อที่จะดำเนินการปรับปรุงคุณภาพให้ตรงกับความต้องการของ
 ตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ ในการที่สินค้าสัตว์น้ำของไทยได้ประสบปัญหาในการส่งออก
 ไปจำหน่ายในบางประเทศ เช่น ประเทศอิตาลี ซึ่งเกิดปัญหาสินค้าหาลดลงและตายและมีเชื้อ

บักเทรีซึ่งทำให้ประเทศอิสราเอลระงับการนำเข้า ทางรัฐบาลก็ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ของทางราชการไปเจรจาขอผ่อนผันการนำเข้าจนสำเร็จโดยทางรัฐบาลอิสราเอลยินยอมยกเลิกการระงับการนำเข้า และในการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดในการตรวจผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ส่งจากประเทศในแถบเอเชียรวมทั้งประเทศไทย รัฐบาลก็ได้ดำเนินการและจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปเจรจาขอผ่อนปรนเกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพของสินค้าสัตว์น้ำจากประเทศไทยที่จะนำเข้าสหรัฐอเมริกาทั้งในสภาวะสด แช่แข็ง บรรจุกระป๋อง หรือแปรรูปในลักษณะอื่น

การส่งเสริมการประสานงานระหว่างรัฐและเอกชน รัฐบาลได้ให้การส่งเสริมให้เอกชนได้มีบทบาทร่วมมือกับหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและขจัดปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งสินค้าสัตว์น้ำออกไปจำหน่ายต่างประเทศ นอกเหนือจากการออกพระราชบัญญัติกำหนดให้ผู้ส่งออกสินค้าสัตว์น้ำแช่เย็นไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและประชาคมเศรษฐกิจยุโรปต้องเป็นสมาชิกของสมาคมผู้ค้าสัตว์น้ำไทยแล้ว ยังได้ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือต่าง ๆ จากเอกชน อาทิ สมาคมผู้ค้าสัตว์น้ำไทย สภาหอการค้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมไทยสาขาอาหาร เป็นต้น โดยให้สมาคมดังกล่าวได้มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือกับหน่วยราชการในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด การเข้าร่วมกับผู้แทนจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในนามคณะผู้แทนไทย เดินทางไปเจรจาแก้ไขปัญหากับต่างประเทศ หรือการร่วมเดินทางไปเปิดตลาดต่างประเทศ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำแช่แข็ง ซึ่งการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและเอกชนดังกล่าว ก่อให้เกิดผลดีทั้งในแง่การสนองนโยบายของรัฐในการเร่งรัดการส่งออก และในแง่ของความร่วมมือของเอกชนในการที่จะป้องกันและขจัดปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งสินค้าสัตว์น้ำออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศอีกด้วย